

Raad 14 JAN. 2016

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: B&w/OWZ.
B.V.O.:

Bezoekadres
Houttuinlaan 3, 3447 GM Woerden

Postadres
Postbus 2012, 3440 DA Woerden

Telefoon (0348) 46 66 66

E-mail info@anbo.nl
>site www.anbo.nl

Utrecht 40476442
AMRO NL16ABNA0433715014

Gemeenteraad Woerden
t.a.v. de heer E.M. Geldrop, griffier
Postbus 45
3440 AA Woerden

16.000758

Registratiedatum: 14/01/2016
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Woerden
13 januari 2016

Onderwerp
aanbieding rapport
Vinger aan de pols

Kenmerk
2016 - 10

Informatie bij
Liesbeth Boerwinkel

0348 466 628

Geachte heer Geldrop,

Graag vraag ik u om onderstaande brief onder de aandacht te brengen van de leden van uw gemeenteraad.

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is inmiddels een jaar in werking. Gemeenten, waaronder ook uw gemeente, hebben uitvoering gegeven aan de Wmo 2015 en hun inwoners geïnformeerd. ANBO was benieuwd naar de wijze waarop gemeenten vorm hebben gegeven aan de uitvoering van de Wmo en communicatie met hun burgers, met name via hun website. Daartoe heeft ANBO in het kader van het project 'Vinger aan de pols' de data van 80 gemeenten vergeleken: zowel data van enkele uitvoeringsaspecten van de Wmo 2015 als de wijze waarop de gemeente informatie op haar website heeft opgenomen.

Voor het onderzoek heeft ANBO dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van lokale vrijwilligers.

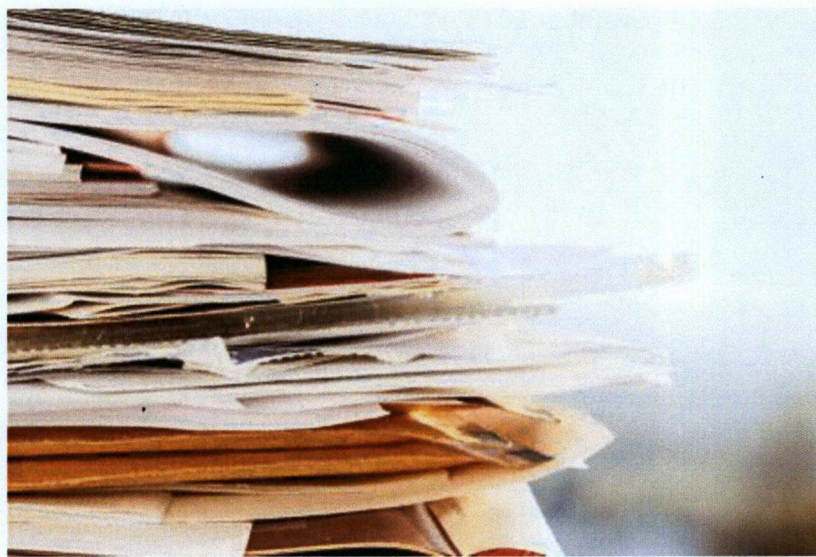
Ook uw gemeente was bij het onderzoek betrokken. Graag bieden we bijgevoegd rapport 'Vinger aan de pols' aan en maken wij u attent op onze aanbevelingen.

Indien u nadere informatie wenst over hoe uw gemeente op de verschillende onderdelen heeft gescoord kunt u contact opnemen met Liesbeth Boerwinkel, (l.boerwinkel@anbo.nl).

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Boerwinkel
Adviseur collectieve belangenbehartiging
ANBO

**Onderzoeksrapport Vinger aan de pols:
uitvoering Wmo door gemeenten**

Woerden, 1 november 2015

Colofon

Uitgave: rapport Vinger aan de pols

ANBO

Redactie: Liesbeth Boerwinkel, Steven Bangoer

Eindredactie: Vera Diepeveen, Joeri Veen

Dataverzameling: Steven Bangoer

Met dank aan: De heer A. Derksen (2)*, de heer H. Donker (2), mevrouw H. Flore (3), mevrouw I. van der Geest (1), de heer J. van Hees (1), de heer B. Keus (1), de heer J. Leeman (1), de heer R. Pels (3), de heer T. Reichwein (1), de heer H. Riemens (1), de heer J.W. van der Straaten (1), mevrouw E. Wentzel (3), mevrouw J van der Werf (1), de heer J. Zwaan (1)

*aantal ingeleverde inventarisatielijsten

Datum: 4 november 2015

Versie: 01

Inhoudsopgave

Inleiding		4
I	Aanleiding	4
II	Vinger aan de pols	4
III	Werkwijze en verantwoording	5
IV	Resultaten	6
Resultaten		
A	Huishoudelijke hulp	7
B	Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens	10
C	'Het onderzoek' naar de situatie cliënt op grond van de Wmo	11
D	Beleid gemeente met betrekking tot mantelzorgondersteuning	13
E	Attenderen cliënten op mogelijkheid onafhankelijke cliëntenondersteuning	15
F	Criteria woningaanpassingen	15
G	Burgerparticipatie en Politieke kleur	16
V.	Vergelijking gemeenten	18
VI.	Conclusies	19

I. Aanleiding

De Wmo 2015 is inmiddels bijna een jaar ingevoerd. De nieuwe Wmo biedt veel ruimte voor gemeenten in de wijze van uitvoering. In tegenstelling tot de voorafgaande Wmo bevat de wet geen letterlijke bepalingen over de verstrekkingen van huishoudelijke hulp, financiële ondersteuning bij woningaanpassingen, enzovoorts.

De nieuwe wet bepaalt slechts dat de gemeente onderscheid kan maken tussen algemene voorzieningen (een uniform aanbod voor alle of een beperkte groep inwoners) en maatwerkvoorzieningen. De gemeente moet na een melding van een verzoek om ondersteuning, zorgvuldig onderzoek doen naar de persoonlijke situatie van de cliënt en een schriftelijk verslag aan de cliënt uitreiken. Daarna kan de cliënt een verzoek om een maatwerkvoorziening aanvragen en bij een negatieve beschikking van de gemeente hiertegen een bezwaarschrift indienen.

Bij ANBO kwamen in het eerste half jaar veel signalen en meldingen binnen waaruit bleek dat de Wmo door gemeenten op zeer uiteenlopende wijze werd uitgevoerd. Dit was voor ANBO aanleiding om een structureel beeld te krijgen van hoe de Wmo op bepaalde onderdelen door gemeenten wordt uitgevoerd. ANBO heeft hiervoor het project 'Vinger aan de pols' opgezet.

II. Vinger aan de pols

Het project Vinger aan de pols houdt in dat ANBO in de periode medio augustus tot en met eind oktober 2015 heeft onderzocht hoe gemeenten uitvoering geven aan een aantal belangrijke onderdelen van de Wmo, te weten: huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, woningaanpassingen, mantelzorgondersteuning en wijze waarop het 'onderzoek' plaatsvindt. We hebben juist voor deze onderwerpen gekozen omdat hierover de meeste vragen van leden bij de Raadslijn van ANBO binnenkwamen.

De onderzoeksrapportage 'Vinger aan de pols' put uit drie bronnen voor dataverzameling:

- A. Database gemeenten van ANBO met items over huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, het proces rond het 'onderzoek' o.g.v. de Wmo, mantelzorgondersteuning en woningaanpassingen. Hiertoe werden een stagiair bestuurskunde en vrijwilligers ('dataverzamelaars') onder supervisie van de adviseur belangenbehartiging Wmo van ANBO ingezet.
- B. Vragen bij de Raadslijn. Voor Vinger aan de pols werden kwalitatieve en kwantitatieve gegevens geïnventariseerd over de items huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, proces

rond het 'onderzoek' o.g.v. de Wmo, mantelzorgondersteuning en criteria woningaanpassingen.

- C. Meldingen op www.dezorgonzorg.nl van individuele senioren over huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, het proces rond het 'onderzoek' o.g.v. de Wmo; mantelzorgondersteuning en woningaanpassingen.

Om zoveel mogelijk meldingen te genereren over de onderwerpen in kwestie is eind augustus 2015 een nieuwsbrief onder leden en niet-leden verspreid om aandacht te besteden aan Raad & Daad, de mogelijkheid vragen te richten aan de Raadslijn en een oproep om meldingen aan te leveren bij www.dezorgonzorg.nl.

III. Werkwijze en verantwoording

Onderhavig rapport bevat de uitkomsten van A: database gemeenten. De uitkomsten zijn vervolgens naast B: signalen van de Raadslijn en C: de meldingen bij het meldpunt www.dezorgonzorg.nl gelegd.

Inventarisatie data

Op het verenigingsbureau van ANBO in Woerden is per 1 september 2015 een stagiair bestuurskunde gestart, onder aansturing van de belangenbehartiger Wmo. Hij heeft in de periode van 1 september tot en met 20 oktober data van gemeenten in een database ingevoerd. De data zijn gebaseerd op schriftelijke bronnen van of namens de gemeenten en voldoen aan de volgende voorwaarden:

- vastgesteld door gemeenteraad, College van B&W of gemeentelijke dienst;
- voor meerdere inwoners geldend: Wmo verordening, Wmo beleidsplan, beleidsregels, richtlijnen, algemene brief aan (meerdere) inwoners etc.;
- individuele brieven van gemeenten aan senioren met standaardelementen (ontvangen bij de ANBO Raadslijn);
- zo actueel mogelijk (ieder geval 2015).

Hiertoe heeft hij de volgende bronnen geraadpleegd: Wmo verordeningen, Wmo beleidsplannen en websites van gemeenten. Bij onduidelijkheid is er telefonisch navraag gedaan bij een gemeente en lokale organisaties, zoals steunpunten voor mantelzorg.

Daarnaast hebben 14 ANBO-leden input aangeleverd als 'dataverzamelaar'. Het betreft vrijwilligers van ANBO die kennis van de Wmo hebben als ingangen bij de gemeente met betrekking tot de

Wmo. Zij hebben hiervoor een aparte instructiebijeenkomst gevolgd. Tot slot hebben we gebruik gemaakt van standaardbrieven die bij de ANBO Raadslijn zijn binnengekomen, met name met betrekking tot de invoering van de dienstencheque/dienstenvoucher in het kader van de Huishoudelijke Hulp Toelage.

Voor het verzamelen van data is een inventarisatielijst gebruikt (zie bijlage 1.). Voor de verwerking van gegevens is een codeboek ontwikkeld voor een uniforme en verantwoorde invoering van data (zie bijlage 2.). Zo is er een standaard werkwijze en codering ingevoerd voor gemeenten die na twee keer emailcontact en twee telefonische contacten niet de gevraagde informatie leverden (code 'I').

De geïnventariseerde data hebben we vergeleken met signalen die we bij de ANBO Raadslijn respectievelijk het ANBO Meldpunt www.dezorgonzorg.nl hebben ontvangen. Daar waar relevant hebben we signalen toegevoegd aan de uitkomsten van het onderzoek.

Aantal gemeenten en spreiding

Totaal zijn er 80 gemeenten benaderd met gerichte vragen. Voor de presentatie van de uitkomsten is van belang dat deze gemeenten representatief zijn. Daarom werd primair ingezet op een databestand voor gemeenten met een spreiding naar inwonertal en regio. In het onderzoek 'Wmo verordeningen en Wmo beleidsplannen' najaar 2014 (Mox) is uitgegaan van 100 gemeenten verspreid over Nederland en naar inwonertal. Deze indeling is ook gebruikt voor het onderzoek woonbeleid/woningaanpassingen (Kienonderzoek januari 2015). De betreffende indeling diende als basis voor de opzet van database. De selectie van gemeenten is vervolgens aangepast aan de indeling van 43 Wmo regio's (zie bijlage 4.). Deze Wmo regio's hebben zich ontwikkeld in de voorbereidingsfase van de nieuwe Wmo en komen grotendeels overeen met de nieuwe jeugdzorgregio's. In elke Wmo regio is minimaal één gemeente ad random gekozen en benaderd.

IV. Resultaten

Hieronder volgen per thema de resultaten met de kernvraag aan gemeenten als uitgangspunt. Zie per onderdeel de betreffende kernvraag. Ook hebben we ter aanvulling onderzocht hoed e gemeente de burgerparticipatie heeft vorm gegeven en de politieke kleur van de wethouder met de de Wmo in zijn portefeuille. Daar waar relevant is verbinding gelegd met de uitkomsten van andere vragen. Wij hechten er grote waarde aan dat gemeenten hun licht opsteken bij andere gemeenten voor interessante 'good practices'. Daarom zijn er in een apart kader zoveel mogelijk opvallende praktijkvoorbeelden van gemeenten geschetst per thema, die ofwel als voorbeeld voor anderen strekken of getuigen van een bepaalde visie van de gemeente.

A. Huishoudelijke hulp

In de Wmo 2015 staan niet specifieke voorzieningen beschreven waar een inwoner aanspraak op kan doen, dit in tegenstelling tot de Wmo waarin voorzieningen als hulp bij het huishouden en woningaanpassingen wel specifiek werden genoemd. Zo komt het begrip 'hulp bij het huishouden' of 'huishoudelijke hulp' niet in de Wmo 2015 voor. Een gemeente kan hulp bij het huishouden als algemene voorzieningen en/of als maatwerkvoorziening aanbieden. Daar waar een algemene voorziening (met name in de vorm van dienstencheque) niet voor de individuele cliënt volstaat, kan deze de gemeente vragen om een hulp bij het huishouden als individuele voorziening. In hoeverre geven gemeenten expliciet de mogelijkheid van huishoudelijke hulp als individuele maatwerkvoorziening?

Van de benaderde gemeenten biedt ruim 78% huishoudelijke hulp aan als maatwerkvoorziening. Enkele gemeenten hebben een andere vorm gekozen door niet HH1 (feitelijke hulp bij het huishouden) maar HH2 (ondersteuning bij de regie over het huishouden) als maatwerkvoorziening mogelijk te maken (zoals de gemeenten Assen, Apeldoorn en Harlingen).

Waar baseert de gemeente de omvang van 'hulp bij het huishouden' op? Van de benaderde gemeenten baseert 35% van de gemeenten, de maatwerkvoorziening op een schoon/leefbaar huis; 16,5% op het aantal uren. De overige gemeenten gebruiken een mengvorm. Vijf gemeenten geven geen duidelijke informatie over waarop zij hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening baseren. Vijf gemeenten hebben een heel eigen aanpak.

De gemeente Amersfoort onderscheidt zich van de andere onderzochte gemeenten door de hulp bij het huishouden te baseren op het algemene resultaat: 'Zo lang mogelijk thuis wonen', hetgeen de gemeente veel beleidsvrijheid biedt om al dan niet hulp bij het huishouden te verstrekken.

Huishoudelijke hulp als dienstencheque

De staatssecretaris VWS heeft zomer 2014 de Huishoudelijke Hulp Toelage in het leven geroepen om gemeenten het mogelijk te maken werkgelegenheid in de thuiszorg te behouden. Tot uiterlijk 15 oktober 2014 konden gemeenten een Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) voor 2015 aanvragen bij het Ministerie VWS. Zij worden geacht de HHT om te zetten als dienstencheque¹ voor een

¹ Door sommige gemeenten ook HHT (Hulp huishoudelijke toelage) of dienstenvoucher genoemd.

groep inwoners. Uit de Meicirculaire Gemeentefonds 2015² blijkt dat ca. 98% van het totaal aantal gemeenten de HHT bij het Rijk heeft aangevraagd.

Van de in het onderzoek benaderde gemeenten heeft 78,5% (N= 62) van het Rijk een HHT ontvangen (zie Meicirculaire 2015). Van de gemeenten die de HHT van het Rijk hebben ontvangen, biedt 80,6% een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp-toelage aan haar inwoners aan. Nagenoeg een vijfde (19,4%) van de gemeenten die een HHT van het Rijk hebben ontvangen bieden (nog) geen dienstencheque aan.

De gemeente Amstelveen stelt dat de voorwaarden voor de HHT niet overeen kwamen met de mate van beleidsvrijheid die het Rijk in eerste instantie deed vermoeden. De gemeente Amstelveen heeft tot op heden nog niet bezuinigd op huishoudelijke hulp. De HHT-regeling was om deze reden niet noodzakelijk omdat compensatie voor de huishoudelijke hulp niet nodig was en omdat thuiszorgorganisaties niet geconfronteerd werden met minder werk.

Aan de andere kant zijn er 8 gemeenten die geen HHT van het Rijk hebben ontvangen maar wel een dienstencheque aanbieden. Voor de inwoners van 5 van deze 8 gemeenten is bovenop/naast/in plaats van de cheque ook een individuele maatwerkvoorziening mogelijk.

De gemeente Harderwijk stelt bewust te hebben afgezien van invoering van de dienstencheque omdat zij huishoudelijke hulp als individuele maatwerkvoorziening aanbiedt. De gemeente noemt als reden dat zij HH1 goedkoper voor de cliënt met een laag inkomen kan aanbieden dan de dienstencheque. Dit vloeit voort uit de eigen bijdrage die voor cliënten op minimumniveau lager uitvalt dan een inleg voor de dienstencheque van € 5,-.

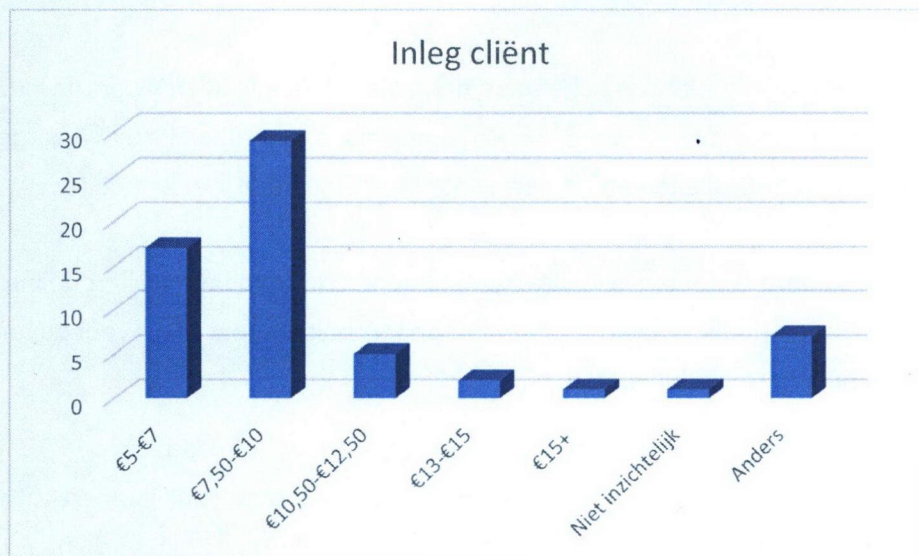
Voor hoeveel uren huishoudelijke hulp per week kunnen inwoners gebruikmaken van de dienstencheque? Het aantal uur per week tussen 2 en 4,5 uur kom het meest voor: dit geldt bij 42% van de onderzochte gemeenten (N=59 aantal gemeenten met dienstencheque). Bij 12% van de gemeenten met een dienstencheque is deze inzetbaar voor 1,5 uur per week. Nagenoeg een vijfde (24%) van de gemeenten gebruikt een andere systematiek dan het aantal uur per week, zoals het aantal uren hulp bij het huishouden op jaarbasis.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2015/06/01/meicirculaire-gemeentefonds-2015>

Wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur? Het meest gebruikelijk is een inleg voor de cliënt tussen de €7,50 en de €10,- per uur. Enkele gemeenten stellen de inleg van de cliënt afhankelijk van diens inkomen.

De gemeente Leiden biedt de HHT/dienstencheque gratis aan voor inwoners met een lager inkomen dan 120% van de bijstandsnorm. Voor overige inwoners is de inleg €10,- per uur.

Bij de ANBO Raadslijn zijn in 2015 relatief veel vragen (38) binnengekomen over onduidelijke informatie door de gemeente over de dienstencheque al dan niet in verhouding tot een eerder verstrekte maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp. Ook constateren wij dat standaardbrieven van enkele gemeenten over de invoering van de dienstencheque slecht leesbaar wegens onduidelijk en slecht taalgebruik zijn en bepaalde informatie missen. Zoals het feit dat met een dienstencheque men zelf alsnog een thuiszorgorganisatie moet benaderen en dat de thuiszorgorganisatie eigen voorwaarden kan stellen, zoals het afsluiten van een contract van een minimum aantal uur huishoudelijke hulp per week³. Ook hebben enkele leden hun verbazing en ongenoegen geuit over het feit dat zij goedkoper uit waren met de hulp bij het huishouden als voormalige maatwerkvoorziening dan de inleg bij de dienstencheque. Dit betrof mensen met een minimuminkomen waarvoor de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening lager uitvalt dan de inleg van bijvoorbeeld €7,50 voor de dienstencheque.

³ Vergelijk ook opmerking bij C. Onderzoek Wmo door gemeenten, p. 12 midden.

B. Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens

Gemeenten hebben - los van de Wmo en sinds jaren - een regeling Bijzondere bijstand om inwoners met een inkomen op minimumniveau financieel bij te staan voor bijzondere uitgaven. Op grond van artikel 2.1.7 Wmo kunnen gemeenten een lokale regeling opstellen voor personen met een beperking en aanmerkelijke meerkosten voor een tegemoetkoming (art. 2.1.7 Wmo). Dit vloeit voort uit de overheveling van de WTCG en CER⁴ gelden naar gemeenten in 2014. Gemeenten zijn hiertoe echter niet verplicht. Ook kunnen gemeenten aan bepaalde groepen een korting op de eigen bijdrage geven voor algemene voorzieningen (art. 2.1.4. lid 2.a Wmo).

Vrijwel alle benaderde gemeenten (94%) hebben één of meerdere financiële regelingen voor (financieel) kwetsbare inwoners die online terug te vinden zijn. Voor de overige 6% was geen informatie over financiële regelingen vindbaar op de website van de gemeente.

Hoe hebben gemeenten vorm gegeven aan één of meerdere financiële regelingen? Van de onderzochte gemeenten is het aantal gemeenten dat slechts één regeling aanbiedt in de minderheid. Zo zijn er 2 gemeenten die uitsluitend een collectieve zorgpolis aanbieden, 2 gemeenten die uitsluitend korting geven op de eigen bijdrage voor algemene Wmo voorzieningen en 7 gemeenten die uitsluitend bijzondere bijstand bieden. De meeste gemeenten hebben een combinatie van verschillende financiële regelingen. Het meest komt de combinatie van collectieve zorgpolis, bijzondere bijstand en nog een andere regeling voor: bij 60.8%.

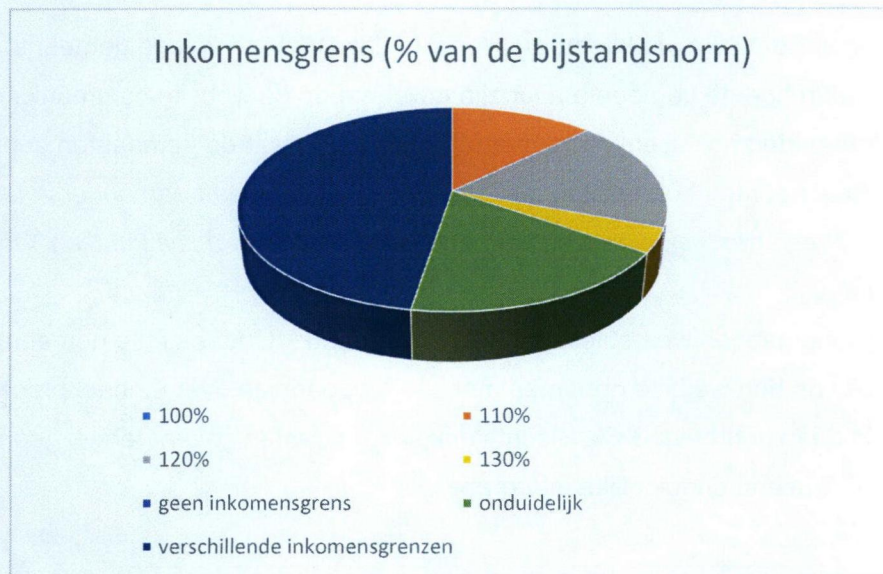
De informatie over financiële regelingen was in het algemeen slecht dan wel versnipperd vindbaar op de website van de gemeenten, dit gold voor 63%. Zo is informatie over de collectieve zorgpolis vaak niet bij 'minimabeleid' op de website van de gemeente te vinden maar wel bij het item 'zorgverzekering'.

Hoe eenvoudig of gecompliceerd is het om een aanvraag te doen voor een financiële regeling? We hebben daarvoor de aanvraagformulieren van gemeenten onder de loep genomen, voor zover die op de website van de gemeente te vinden waren.

38% van de onderzochte gemeenten hanteert een aanvraagformulier waarin naast persoonsgegevens ook gegevens over inkomen, vermogen en overige gegevens worden gevraagd. Enkele gemeenten laat de aanvraagprocedure uitsluitend via DigiD lopen. Bij 52% van de gemeenten geldt dat bij elke financiële regeling een andere inkomensgrens wordt gehanteerd. Dat is begrijpelijk aangezien elke regeling een eigen karakter en doelgroep heeft.

⁴ WTCG: Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten; CER: Compensatie Eigen Risico.

De gemeente Apeldoorn hanteert een relatief hoge inkomensgrens voor de collectieve zorgpolis: voor gezinnen met een gezamenlijk netto maandinkomen van 150% van het sociaal minimum inkomen.

C. 'Het onderzoek' naar de situatie van de cliënt op grond van de Wmo

De gemeente dient 'onderzoek' te doen naar de persoonlijke situatie van de cliënt, zijn eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van zijn sociale omgeving. De Memorie van Toelichting bij de Wmo 2015 stelt dat het onderzoek 'op professionele en zorgvuldige wijze' dient plaats te vinden. Op welke wijze en hoe transparant heeft de gemeente de procedure rond het onderzoek op haar website geregeld? In de meeste gevallen (58%) voert een Wmo vertegenwoordiger van de gemeente, zoals een consulent van een Wmo Meldpunt, het onderzoek uit en bij een vijfde (ruim 21%) van de gevallen gebeurt dit door een lid van het sociaal wijkteam. Het blijkt dat een MEE organisatie⁵ en/of thuiszorgorganisatie verbonden kan zijn aan een Wmo meldpunt en dat deze ook deelnemen aan een sociaal wijkteam. In de praktijk is het dus heel goed mogelijk dat het feitelijke onderzoek namens de gemeente door een medewerker van een MEE organisatie of thuiszorgorganisatie plaatsvindt.

⁵ MEE organisaties zijn oorspronkelijk opgericht om mensen met een verstandelijke beperking te ondersteunen. Sinds de nieuwe Wmo bieden zij ook ondersteuning aan inwoners die een beroep doen op de gemeente in het kader van de Wmo. Veel gemeenten hebben hiervoor een contract met een MEE organisatie afgesloten.

Dit sluit aan bij diverse vragen van ANBO-leden aan de Raadslijn over de handelwijze van een thuiszorgorganisatie (soms hun eigen hulp) die in het kader van het onderzoek aankondigt dat 'wegens bezuinigingen het aantal uren huishoudelijke hulp zal worden verminderd'. Daarnaast kwam de Raadslijn veel brieven aan cliënten onder ogen, waarin de procedure voor het onderzoek niet helder was beschreven⁶.

Het was nagenoeg onmogelijk om uitgewerkte protocollen van de werkwijze van de gemeenten te achterhalen. Wel is nagegaan hoe de gemeente naar zijn inwoners op de website communiceert over de procedure rond het onderzoek. Een kleine meerderheid (53%) van de gemeenten geeft basale informatie die globaal neerkomt op teksten als: '*Indien u behoefte heeft aan ondersteuning kunt u terecht bij..*', '*Er vindt een gesprek plaats en we gaan kijken naar wat u zelf kunt*' en '*Op basis daarvan gaan we na..*'.

Deze vorm van communicatie hebben we betiteld als basale informatie. Onderzochte gemeenten die uitgebreidere informatie op hun website opnemen met een stappenplan over de hele procedure rond het onderzoek zijn in de minderheid: 33%. Slechts enkele gemeenten geven geheel geen informatie op hun website of uiterst onduidelijke informatie.

De Friese Meren informeert haar inwoners op een zeer duidelijke en klantvriendelijke wijze over de procedure vanaf melding tot en met het onderzoek, inclusief de geboden nazorg via een website en een filmpje:

http://www.defryskemarren.nl/inwoners/sociaal-wijkteam_42558/

D. Beleid gemeente met betrekking tot mantelzorgondersteuning

De Wmo 2015 geeft in verschillende artikelen aandacht aan de mantelzorg: de mogelijkheden van mantelzorg wordt meegenomen in het onderzoek naar de ondersteuningsvraag van de cliënt en de gemeente houdt ook rekening met de behoefte aan ondersteuning van de mantelzorg (art. 2.3.2. Wmo). De gemeente draagt zorg voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de omgeving (het 'mantelzorgcompliment' art. 2.16 Wmo). Tot slot neemt de gemeente in zijn Wmo Beleidsplan besluiten of te verrichten handelingen op die gericht zijn op ondersteuning van de verschillende categorieën van mantelzorgers (art. 2.1.2. lid b. Wmo).

Voordat we ingaan op de vormen die gemeenten aan mantelzorgondersteuning bieden, dient zich eerst de vraag aan hoe eng of breed gemeenten het begrip 'mantelzorg' definiëren. De meeste

⁶ Zie A., passage signalen Raadslijn

gemeenten (72%) hanteren een ruim begrip voor 'mantelzorg': familie, partner, burens en kennissen. Slechts 6 gemeenten (nog niet 1%) verstaat onder mantelzorg alleen familie en partner.

De gemeenten Schiedam, Veenendaal en Heerenveen hanteren bewust een definitie van wat zij als mantelzorg beschouwen maar laten geheel in het midden door wie de mantelzorg wordt uitgevoerd.

Van de gemeenten die een ruime definitie van mantelzorg (N= 57) hanteren, stelt ruim een derde (35%) nadere voorwaarden in de vorm van ureninzet.

De gemeente Epe stelt slechts dat de mantelzorg 'langdurig en onbepaald' is. Hierdoor worden ook kennissen van een cliënt die regelmatig en langdurig ondersteuning bieden als mantelzorg erkend.

Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning? Het overgrote deel van de benaderde gemeenten (87%) benoemt welke vorm van mantelzorgondersteuning ze kennen. NB: dit zegt nog niets over de vraag of en op welke wijze ze dit binnen hun gemeente geregeld hebben, bijvoorbeeld in de vorm van afspraken met organisaties die respijtzorg/logeeropvang aanbieden.

Het mantelzorgcompliment bestaat reeds sinds 2007. Op grond van de Regeling Mantelzorgcompliment konden mantelzorgers bij de Sociale Verzekeringsbank jaarlijks een bedrag van €200,- aanvragen. Met de invoering van de Wmo 2015 is de verantwoordelijkheid voor een jaarlijkse waardering voor mantelzorgers overgedragen aan de gemeente (art. 2.1.6 Wmo). Het mantelzorgcompliment staat in feite los van andere vormen van praktische en inhoudelijke mantelzorgondersteuning.

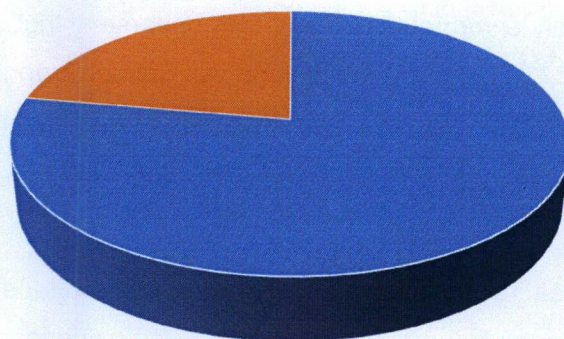
Van de benaderde gemeenten hebben 18 gemeenten (22%) geen invulling gegeven aan het mantelzorgcompliment. Slechts enkele gemeenten bieden één vorm van mantelzorgondersteuning aan, 5 gemeenten bieden alleen respijtzorg aan en 3 gemeenten alleen een praktische vorm van ondersteuning zonder respijtzorg. De meeste gemeenten hebben een pakket met meerdere vormen.

De gemeente Weert biedt vrijwilligers aan als maatje/buddy om mantelzorgers te ondersteunen. Zie <http://www.puntwelzijn.nl/index.php?menuid=178>.

De gemeente Den Haag biedt een kortingspas voor mantelzorgers, voor onder meer recreatieve uitjes en klussendienst, zie

<http://www.denhaag.nl/home/bewoners/werk-zorg-en-welzijn/to/Kortingspas-voor-mantelzorgers-en-vrijwilligers.htm>

Uitvoering van het mantelzorgcompliment door gemeenten

- Invulling gegeven aan het mantelzorgcompliment
- Geen invulling gegeven aan het mantelzorgcompliment

E. Cliënten attenderen op mogelijkheid onafhankelijke cliëntondersteuning

Volgens de Wmo 2015 (art. 1.1.1 en 2.3.2 lid 3 Wmo) heeft de cliënt die een beroep op de gemeente doet om ondersteuning recht op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. Hoe vult de gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in?

83,5% van de onderzochte gemeenten geeft MEE aan als mogelijkheid voor de cliënt voor onafhankelijke cliëntondersteuning waarvan de meerderheid (53%) van de gemeenten uitsluitend MEE aanbiedt (44,3% van N=80). Een gering aantal gemeenten (6) noemt MEE geheel niet.

Attendeert de gemeente de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning? Daarvoor zijn de websites van de gemeenten bekeken. In 79,9% van de onderzochte gemeente is informatie vindbaar over de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.

De gemeente Rotterdam geeft uitvoerige informatie over cliëntondersteuning: zoals 'wat is cliëntondersteuning, waarom, om wie gaat het en wie regelt de cliëntondersteuning?' Zie www.rotterdam.nl/clientondersteuning

F. Criteria woningaanpassingen

Gemeenten kunnen een woningaanpassing als individuele maatwerkvoorziening verstrekken, maar zijn hier de afgelopen jaren steeds terughoudender in geworden⁷ Als reden voeren gemeenten in het algemeen aan dat inwoners zelf hadden kunnen voorzien dat zij tijdig hun woning moeten aanpassen voor de periode waarin zij slechter ter been zijn en dat mensen die het financieel kunnen opbrengen zelf de kosten van de woningaanpassing dienen te dragen. Vrijwel alle gemeenten hebben in hun Wmo beleidsplan of Wmo verordening criteria opgenomen voor het verstrekken van woningaanpassingen. Kennelijk is een standaardtekst in zwang: 75% van de gemeenten hanteert een tekst in hun Wmo Verordening, Wmo beleidsplan of Beleidsregels met elementen uit een standaardtekst (zie bijlage 4.). Dit komt erop neer dat de criteria die zij voor woningaanpassingen hanteren niet of nauwelijks ruimte bieden om woningaanpassingen te verstrekken. Van de gemeenten is 15% onduidelijk in de criteria die ze toepassen; 8,7% van de gemeenten biedt heel andere soorten criteria en slechts één gemeente heeft geen criteria in haar beleidsstukken opgenomen.

⁷ Onderzoek Kien in opdracht van ANBO Woningaanpassingen en seniorenhuisvesting februari 2015

Soms houden de criteria verband met de specifieke lokale situatie. De gemeente Ameland bepaalt dat geen woningaanpassing mogelijk is indien de betrokkene in 'een tweede woning, vakantiewoning, recreatiewoning en onzelfstandige woonruimte zoals kamerverhuur woont' (art. 9 Wmo verordening).

Bij de Raadslid zijn tientallen signalen binnengekomen over het feit dat, indien de gemeenten een woningaanpassing had verstrekt, men vooraf niet geïnformeerd was over de te verwachten hoogte van de eigen bijdrage van de woningaanpassing. Betrokkenen gaven aan dat, als ze eerder goed waren geïnformeerd, ze liever zelf de woningaanpassing hadden geregeld en gefinancierd. Soms komt het immers voor dat het voor een client goedkoper is een aanpassing zelf te laten uitvoeren dan dat dit via een regeling door de gemeente wordt gedaan. Bijvoorbeeld omdat de gemeente bij plaatsing van een traplift samen werkt met een relatief dure installateur.

G. Burgerparticipatie en Politieke kleur

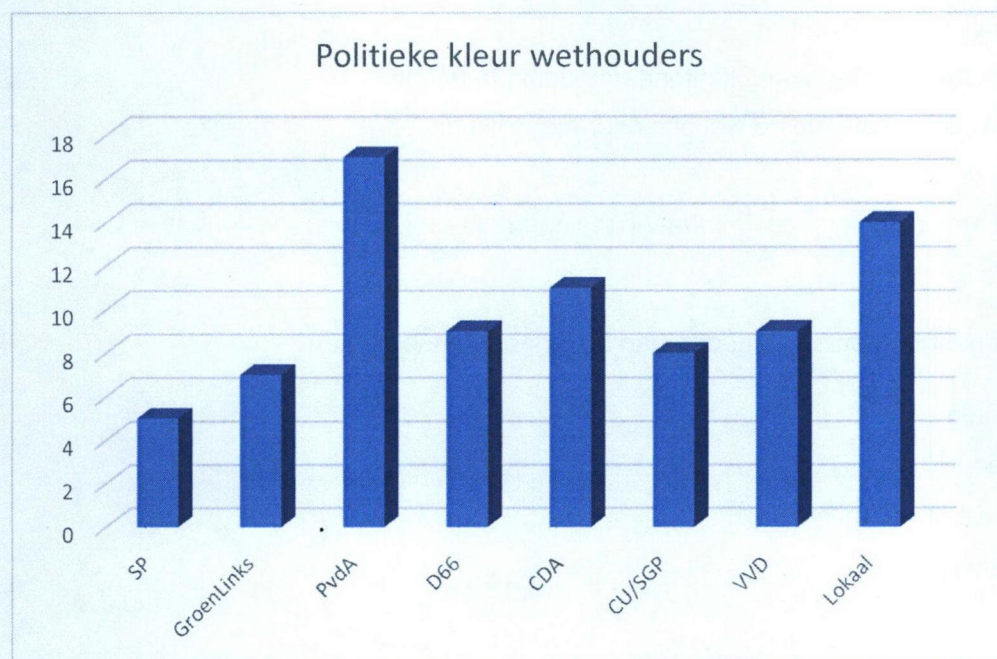
Los van de inhoud van de procedure rond de Wmo en het vormen van ondersteuning door de gemeenten, waren we benieuwd hoe de gemeenten de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid heeft geregeld.

De meeste gemeenten (70%) laten zich adviseren door een Wmo Raad (ook wel Wmo platform of Wmo werkgroep genoemd). 16% heeft een Participatieraad waarin naast de Wmo ook de Jeugdwet en de Participatiewet aan de orde komen. In enkele gevallen is gekozen voor een eigen term, zoals Platform Samenleving IJsselstein.

De gemeente Helmond heeft geen Wmo Raad of Participatieraad maar laat zich over de uitvoering van de Wmo adviseren door de Seniorenraad Helmond en het Gehandicapten Overleg Helmond.

Ten slotte waren we benieuwd naar de politieke kleur van de wethouder die de Wmo in zijn portefeuille heeft. Dit levert de volgende rangorde op:

PvdA: 18, lokale partij:14; CDA 10, VVD: 9; D'66: 9; CU/SGP: 8, GroenLinks: 7 en SP: 5.

V. Vergelijking gemeenten

Hoe scoren gemeenten op uitvoering door de Wmo door de bank genomen?

We zijn nagegaan welke gemeenten aan de volgende punten voldoen:

- Hulp bij het huishouden zowel in de vorm van dienstencheque als individuele maatwerkvoorziening dan wel een vorm die optimaal recht doet aan inkomen en situatie cliënt;
- verschillende vormen van financiële regelingen;
- de wijze hoe het 'onderzoek op grond van de Wmo' wordt uitgevoerd is zo transparant mogelijk (informatie over de gehele procedure en geen standaard algemene tekst);
- een brede definitie van het begrip mantelzorger dan wel het begrip mantelzorg wordt omschreven en open staat wie hier onder valt;
- een pakket aan mantelzorgondersteuning dat naast het mantelzorgcompliment ook uit twee andere vormen bestaat;
- ruime mogelijkheden voor cliëntondersteuning benoemd;
- duidelijke informatie op de website over mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.
- ontbreken strikte criteria woningaanpassingen

De volgende 4 gemeenten voldeden aan bovengenoemde punten.

- Aalten
- Leiden
- Ronde Venen
- IJsselstein

Wij hebben ervoor gekozen om de gemeenten die globaal slecht scoorden op de genoemde punten niet te noemen. Het kan immers heel goed zijn dat deze gemeenten voor sommige onderdelen een geheel unieke vorm hebben, die als voorbeeld voor anderen kan strekken. Wij hechten er waarde aan dat gemeenten zich zoveel mogelijk door elkaar laten inspireren.

Tenslotte: een correlatie tussen de uitkomsten van gemeenten met politieke kleur van de wethouder Wmo/sociaal domein hebben we niet kunnen ontdekken.

VI. Conclusies

Het jaar 2015 wordt in de regel beschouwd als overgangsjaar van de nieuwe Wmo 2015. Voor de meeste gemeenten is het een hele klus om naast de invoering van de Participatiewet en de Jeugdwet ook goed vorm te geven aan de Wmo 2015. De algehele conclusie is dat gemeenten goed op weg zijn om vorm te geven aan de Wmo 2015.

Toch komt een aantal zaken uit het onderzoek naar voren waar wij graag de aandacht op willen vestigen:

1. **Hulp bij het huishouden**

Niet alle gemeenten die de Huishoudelijke Hulp Toelage hebben ontvangen, hebben deze inmiddels omgezet in een dienstencheque⁸ voor hun inwoners. 19,4% met de HHT van het Rijk biedt (nog) geen dienstencheque aan. Sommige gemeenten denken heel bewust na of en hoe ze de HHT inzetten om voor hun inwoners – onder meer met een laag inkomen- goede huishoudelijke ondersteuning te kunnen aanbieden.

Aanbeveling voor gemeenten: houdt bij de vormgeving van de HHT zoveel mogelijk rekening met de –financiële- situatie en de behoefte van de inwoners, waaronder keuzevrijheid in vorm van de dienstencheque en zorgaanbieder.

2. **Financiële regelingen**

Gemeenten hebben veelal verschillende regelingen voor inwoners uit lage inkomensgroepen. Dat betekent dat mensen met een middeninkomen buiten de boot vallen. Bij 63% van gemeenten zijn financiële regelingen versnipperd op hun website opgenomen.

Aanbeveling voor gemeenten: plaats informatie over financiële regelingen op de website vanuit perspectief van de burger. Stel een burgerpanel in om na te gaan of de informatie en de aanvraagprocedure duidelijk, goed vindbaar en klantvriendelijk is.

Aanbeveling voor VWS en de VNG: maak een toolkit voor gemeenten.

⁸ Of vergelijkbare term als dienstenvoucher of HHT

3. **Onderzoek op grond van de Wmo**

Voor de inwoner die een mededeling doet met het verzoek om ondersteuning bij de gemeente, is het van uiterst belang dat hij weet wat hij na de melding van de gemeente mag verwachten. Hoe duidelijker de procedure op de website, des te meer zal dit zijn vertrouwen versterken dat de gemeente zorgvuldig met zijn vraag omgaat. Het aantal gemeenten dat uitgebreide informatie over de procedure rond het onderzoek op zijn website opneemt valt tegen: slechts 33% van de onderzochte gemeenten.

De cliënt kan geconfronteerd worden met een medewerker van een thuiszorgorganisatie of MEE organisatie die namens de gemeente (bijvoorbeeld Wmo meldpunt of Sociaal Wijkteam) het onderzoek verricht. Indien dat het geval is, zou de gemeente ervoor moeten waken dat de medewerker van een (thuiszorg)organisatie die het onderzoek uitvoert, NIET dezelfde persoon is die ook in een andere rol met de cliënt te maken heeft of kan krijgen. Het is voor de cliënt van belang dat de rol van degene die het onderzoek uitvoert helder is, maar dat ook alle schijn van belangenverstrengeling wordt voorkomen.

Aanbevelingen voor gemeenten:

- *Wees duidelijk – zowel op de website als in brieven aan inwoners – op welke wijze het onderzoek plaatsvindt en wie – en in welke rol- het onderzoek uitvoert.*
- *Stel een burgerpanel in om na te gaan of de informatie duidelijk is en of de praktijk van het onderzoek aansluit op de beschreven procedure.*
- *Voorkom dat degene die het onderzoek uitvoert dezelfde is die zorg of ondersteuning aan de cliënt biedt.*

4. **Mantelzorgondersteuning**

De meeste gemeenten hebben inmiddels een redelijk breed pakket met vormen van mantelzorgondersteuning. Daarbij tekenen we aan dat niet onderzocht is hoe dit pakket in de praktijk georganiseerd is en of er sprake is van een feitelijk aanbod dat bekend is bij de burger. Merkwaardig en verontrustend is dat een vijfde (20%) van de onderzochte gemeenten geen mantelzorgcompliment aanbiedt.

Aanbeveling voor gemeenteraden: zie erop toe dat de middelen voor het mantelzorgcompliment ten goede komen aan mantelzorgers.

5. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Het merendeel van de onderzochte gemeenten (83%) biedt inzet van MEE als mogelijkheid voor cliëntondersteuning. Het gaat er echter wel om dat de cliënt vrij is in zijn keuze door wie hij zich laat ondersteunen. Het aantal onderzochte gemeenten (44%) dat uitsluitend MEE als mogelijke cliëntondersteuning op haar website vermeldt, vinden we dan ook zorgelijk omdat dit suggestief en sturend op de cliënt kan overkomen. De suggestie dat cliëntondersteuning uitsluitend door MEE mogelijk is verdraagt zich niet met het uitgangspunt van de Wmo dat de cliënt recht heeft op onafhankelijke cliëntondersteuning.

Aanbeveling voor gemeenten: vermeldt niet uitsluitend MEE als mogelijkheid van cliëntondersteuning op de website, maar ook expliciet andere partijen die mogelijk cliëntondersteuning kunnen bieden, zoals welzijnsorganisaties.

6. Woningaanpassingen

Gemeenten voeren in het algemeen een zeer terughoudend beleid bij het verstrekken van woningaanpassingen. Maar liefst 75% van de gemeenten hanteren strikte criteria en hanteren een complexe formulering in hun Wmo verordening of beleidsplan. Daarnaast informeren gemeenten, indien er sprake is van een mogelijke woningaanpassing, hun inwoners niet altijd concreet over de in te schatten hoogte van de eigen bijdrage.

Eis aan gemeenten: op grond van de Wmo, de wetsgeschiedenis en het zorgvuldigheidsbeginsel ligt er de verplichting om cliënten die een woningaanpassing aanvragen te informeren niet alleen over het feit dat een eigen bijdrage verplicht is maar ook over de te schatten hoogte van de eigen bijdrage.

7. Communicatie met burgers

Indien we alle onderdelen van I tot en met VI overzien constateren we dat de communicatie door de gemeente met de burger op de website niet altijd optimaal is: een versnipperd aanbod van financiële regelingen op de website, onduidelijke en ingewikkelde brieven over de dienstencheque, vage brieven over 'het onderzoek op grond van de Wmo' enzovoorts.

Aanbeveling voor gemeenten: stel een klantenpanel in om de klantvriendelijkheid van haar communicatie over de Wmo regelmatig te checken.

Aanbeveling voor het Ministerie VWS en de VNG: ontwikkel in dit verband een toolkit of een checklist voor gemeenten.

Bijlage 1.

Vinger aan de pols

Inventarisatielijst

Voor dataverzamelaars uitvoering Wmo

Gemeente: (provincie:.....)

Naam dataverzamelaar ANBO

Tel. nr. Emailadres:

ANBO Afdeling:.....

Ingediend op:

D. Huishoudelijke hulp

1. Biedt de gemeente huishoudelijke hulp als individuele/ maatwerkvoorziening aan?

0 ja 0 nee 0 onduidelijk 0 anders, namelijk..

2. Zo ja, waar baseert de gemeente de maatwerkvoorziening op (meerdere antwoorden mogelijk)

0 aantal uren 0 geldbedrag 0 resultaat: schoon/leefbaar huis

0 anders, namelijk..

3. Biedt de gemeente een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage aan (dit is niet een maatwerkvoorziening maar een voorziening voor een groep inwoners)

0 ja 0 nee 0 onduidelijk 0 anders, namelijk..

4. Zo ja: voor hoeveel uur huishoudelijke hulp kan men gebruik maken van de dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage?

0 1,5 uur 0 2-5 uur 0 5 uur 0 meer dan 5 uur 0 anders, namelijk..

5. Zo ja: wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur?

0 € 5,- 0 € 7,50 0 € 10,- 0 € 12.-/ €12,50 0 meer dan €12,50

NB: geef bij A. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Vindplaatsen: gegevens over vragen 1 t/m 5 zijn te vinden in de beleidsplannen Wmo, nota's van het gemeentelijk apparaat maar ook af te leiden uit brieven aan individuele burgers die duidelijk een standaardtekst bevatten.

E. Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens

6. Heeft de gemeente één of meerdere andere lokale financiële regelingen voor mensen die niet rond kunnen komen?

ja nee onduidelijk

7. Zo ja, in welke vorm?

(meerdere antwoorden mogelijk)

collectieve zorgpolis

verlaging eigen bijdrage Wmo voorzieningen

bijzondere bijstand

anders, namelijk..

8. Hoe ziet het aanvraagformulier eruit?

(graag bijvoegen)?

NB: geef bij B. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Vindplaatsen: gegevens over vraag 6 en 7 zijn vaak vindbaar op de website van de gemeente of kunnen nagevraagd worden bij het Wmo loket/buurt/wijkteam.

F. 'Het onderzoek' naar persoonlijke situatie cliënt o.g.v. Wmo

8. Op welke wijze heeft de gemeente de organisatie van het onderzoek op grond van de Wmo geregeld?

Een vertegenwoordiger van de gemeente zelf (zoals Wmo consulent) voert het onderzoek uit.

- De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een sociaal wijkteam, buurtteam of vergelijkbaar team.
 - De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een thuiszorgorganisatie.
 - De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een commercieel bureau
 - De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een stichting
 - De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan MEE.
 - Anders, namelijk...
9. Heeft de gemeente een protocol/werkwijze vastgelegd voor de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt (zoals wanneer het gesprek plaatsvindt en wanneer er telefonisch contact is)?

ja nee anders, namelijk onduidelijk/niet te achterhalen

NB: geef bij C. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Vindplaatsen: gegevens over vraag 8 en 9 zijn vindbaar bij een Wmo meldpunt/buurtteam of sociaal wijkteam of herleidbaar uit brieven aan individuele burgers met een standaardtekst.

G. Beleid gemeente m.b.t. mantelzorgondersteuning

10. Hoe definieert de gemeente het begrip 'mantelzorg'?

- alleen familie en partner
- familie, partner en burens
- familie, partner, burens, kennissen

11. Stelt de gemeente voorwaarden aan de definitie van mantelzorg?

- ja, in de vorm van ureninzet ja, anders, namelijk.. nee

12. Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning?

- ja nee onduidelijk/niet te achterhalen

13. Zo ja: welke vormen?(meerdere antwoorden mogelijk)

- mantelzorgcompliment crisisopvang
- respijtzorg anders, namelijk..

NB: geef bij D. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Vindplaatsen: gegevens over vraag 10 en 11 zijn vindbaar in een Wmo beleidsplan, op de website van een gemeente, bij de beleidsafdeling Wmo bij een gemeente of bij het Steunpunt Mantelzorg.

H. Attenderen cliënten op mogelijkheid onafhankelijke cliëntenondersteuning

14. Hoe vult gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in?

(meerdere antwoorden zijn mogelijk)

cliëntondersteuning door MEE

cliëntondersteuning door welzijnsorganisaties

cliëntondersteuning door vrijwilligers

cliëntondersteuning door burgers op persoonlijke titel

anders, namelijk..

15. Attendeert de gemeente de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntenondersteuning?

ja

nee

onduidelijk

anders, namelijk..

NB: geef zo mogelijk bij E. de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Vindplaats: standaardbrief gemeente uitnodiging afspraak voor onderzoek of protocol onderzoek.

F. Burgerparticipatie .

16. Hoe heeft de gemeente de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid geregeld?

in de vorm van een Wmo raad

in de vorm van een participatieraad

in de vorm van een Raad voor het sociale domein (of vergelijkbare term)

anders, namelijk:

NB: geef bij F. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Stuur zoveel mogelijk document(en) van de gemeente mee.

Bijlage 2.

Codeboek invoering data gemeenten Vinger aan de pols

A. Gemeente

Officiële naam gemeente, dus Utrechtse Heuvelrug i.p.v. namen van losse oorspronkelijke gemeente.

B. Provincie

Vaste provincienaam (of vaste afkorting) gebruiken

C. Samenwerkingsverband

Gemeente kan deel uitmaken van een regionaal samenwerkingsverband, zoals BEL gemeenten (Blaricum , Eemnes en Laren). In dat geval erkende afkorting van samenwerkingsverband invoeren. Alleen invoeren indien van toepassing

D. dataverz.aar

Naam dataverzamelaar: voorbeeld 'janssen'

Tel. nrs. en emailadressen niet in te voeren, wel checken op inventarisatielijsten of deze goed zijn ingevuld.

E. Datum

Datum die dataverzamelaar op inventarisatielijst heeft ingevuld vb. 08-31-15

F. hhtaangevraagd

Heeft de gemeente HHT bij VWS aangevraagd?

NB: info niet van inventarisatielijst maar van apart aan te leveren landelijk bestand

a: ja b: nee h: anders i: onduidelijk

G. hhttoegezegd

Is door VWS de HHT toegezegd aan de gemeente?

NB: info niet van inventarisatielijst maar van apart aan te leveren landelijk bestand

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

H. hhtindvmwv

'Biedt de gemeente huishoudelijke hulp als individuele/ maatwerkvoorziening aan?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

1, 2, 8 of 9 invullen bij 9: alleen cijfer, geen toelichting invoeren

Indien er bepaalde categorieën antwoorden zich voordoen kan alsnog een veld met code worden toegevoegd.

I. basis indvmwv

Zo ja, waar baseert de gemeente de maatwerkvoorziening op (meerdere antwoorden mogelijk)

a: aantal uren b: geldbedrag c: resultaat: schoon/leefbaar huis

d: aantal uren en geldbedrag e: aantal uren en resultaat

f: geldbedrag en resultaat

g: aantal uren, geldbedrag en resultaat

h: onduidelijk i: anders

J. dienstencheque

'Biedt de gemeente een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage aan (dit is niet een maatwerkvoorziening maar een voorziening voor een groep inwoners)'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

bij i: geen toelichting invoeren

Indien er bepaalde categorieën antwoorden zich voordoen kan alsnog een veld met code worden toegevoegd.

K. aantaluren

'Zo ja: voor hoeveel uur huishoudelijke hulp kan men gebruik maken van de dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage?'

a: 1,5 uur b: 2-4,5 uur d: 5-9 uur e: meer dan 10 uur

h: onduidelijk i: anders

L. inlegclient

'Zo ja: wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur?'

a: 5-7 b: 7,50-10 c: 10,5-12,5 d: 13-15 e: meer dan 15

f: onduidelijk g: anders

M. finregelingen

'Heeft de gemeente één of meerdere andere lokale financiële regelingen voor mensen die niet rond kunnen komen?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

Indien een andere vorm van financiële tegemoetkoming mogelijk is dit hierna onder 'vorm' bij anders aangeven.

N. vorm

'Zo ja, in welke vorm?'

a: collectieve zorgpolis b: verlaging eigen bijdrage Wmo voorzieningen

c: bijzondere bijstand d: combinatie

h: onduidelijk i: anders e: A+C

f: A+B

v: verhuiskosten

Indien onder 9: anders verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan bij extra veld met code worden toegevoegd (als 5:, c.q. 6:).

O. aanvraagform

'Hoe ziet het aanvraagformulier eruit?(graag bijvoegen)?

NB: dataverzamelaars hoeven alleen aanvraagformulier bij te voegen n niet onderstaande indeling aan te geven,.

a: in aanvraagformulier moeten naast personalia ook inkomensgegevens worden vermeld

b: in aanvraagformulier moeten naast personalia ook gegevens over inkomen vermogen worden vermeld

c. in aanvraagformulier moeten naast gegevens onder 2 ook andere gegevens worden vermeld

h. onduidelijk

i: anders

P. inkomensgrens

NB: gegevens uit aanvraagformulier of toelichting website gemeente te halen

a: inkomensgrens minimuminkomen b: inkomensgrens 120% minimuminkomen

c: geen inkomensgrens h: onduidelijk i: anders d: 130% minimuminkomen

Indien onder 9i: 'anders' verschillende nieuwe categorieën naar boven komen, kan een extra veld met code worden toegevoegd.

Q. Onderzoekwmo

'Op welke wijze heeft de gemeente de organisatie van het onderzoek op grond van de Wmo geregeld?'

a: Een vertegenwoordiger van de gemeente zelf (zoals Wmo consulent) voert het onderzoek uit.

De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan

b: een sociaal wijkteam, buurtteam of vergelijkbaar team c.: een thuiszorgorganisatie.

d: een commercieel bureau e: een stichting f: een MEE organisatie

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: anders verschillende nieuwe categorieën naar boven komen, kan een extra veld met codes worden toegevoegd.

R. vastgelegd

'Heeft de gemeente een protocol/werkwijze vastgelegd voor de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt (zoals wanneer het gesprek plaatsvindt en wanneer er telefonisch contact is)?'

a: ja b:nee c: basaal h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra veld met codes worden toegevoegd.

S. mantelzorg

'Hoe definieert de gemeente het begrip 'mantelzorg'?'

a: alleen familie en partner b: familie, partner en bureu

c: familie, partner, bureu, kennissen

h. onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

T. voorwaardenmz

'Stelt de gemeente voorwaarden aan de definitie van mantelzorg?'

a: ja, in de vorm van ureninzet b: nee

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

U. omschr vormenmz

'Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

bij 'anders': alleen invullen indien gemeente een heel andere oplossing heeft voor mantelzorgondersteuning dan verschillende vormen. De verschillende vormen van mantelzorg komen bij V. aan de orde.

V. vormenmz

'Zo ja, welke vormen?(meerdere antwoorden mogelijk)'

a: mantelzorgcompliment b: crisisopvang

c: respijtzorg

d: mantelzorgcompliment en crisisopvang

e: mantelzorgcompliment, crisisopvang en respijtzorg

f: mantelzorgcompliment, crisisopvang, respijtzorg en nog andere vorm

g: onduidelijk h: onduidelijk

i: anders: praktische vorm van onderst.

J: anders: financiële vorm van onderst.

W. omschr cliëntonderst

'Hoe vult gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in (meerdere antwoorden zijn mogelijk)'

cliëntondersteuning door

a: MEE b: welzijnsorganisaties c: vrijwilligers d: burgers op persoonlijke titel

e: MEE en welzijnsorganisaties (prof. organisaties)

f: alle categorieën g: geen afbakening

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

X. Infoonafhclient

'Attendeert de gemeente, via de website, de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntenondersteuning?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Y. burgerpart

'Hoe heeft de gemeente de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid geregeld?'

in de vorm van een

a: Wmo raad b: participatieraad c: Raad voor het sociale domein (of vergelijkbare term)

g: niet geregeld h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Z. Politieke kleur gemeente

NB: gegevens worden niet door dataverzamelaars aangeleverd.

Via website gemeente te achterhalen.

codeer bij welke partij de portefeuille sociaal domein zorg/wmo in handen is.

a. PvdA b. VVD c. CDA e. D'66 f. Groen Links
g. CU/SGP s. SP k. Lokaal h: onduidelijk i. anders

AA. Critwoningaanp

Welke criteria hanteert gemeente voor woningaanpassingen

NB: niet uit inventarisatielijst te halen maar uit ofwel:

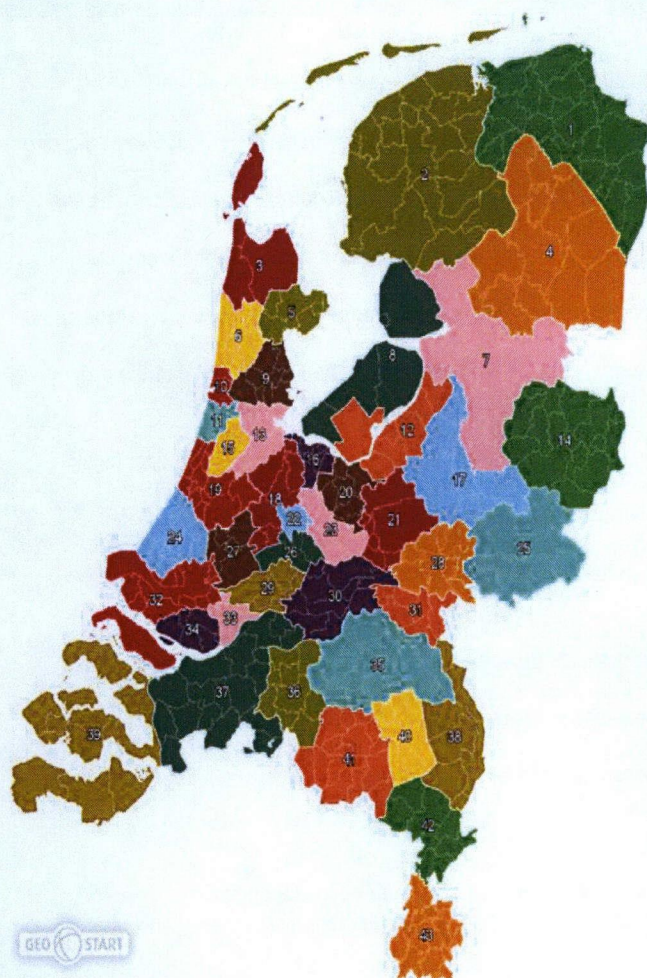
Eerder verricht onderzoek door Kien of Wmo verordening gemeente

a: standaardtekst b: essentiële elementen uit de standaardtekst c. heel anders

d. geen specifieke eisen voor woonvoorzieningen h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Bijlage 3.

WMO-regio's

1. Groningen	2. Friesland
3. Kop van Noord-Holland	4. Drenthe
5. West-Friesland	6. Regio Alkmaar / Noord-Kennemerland
7. IJsselland	8. Flevoland
9. Zaanstreek-Waterland	10. Midden-Kennemerland (IJmond)
11. Zuid-Kennemerland	12. Noord Veluwe
13. Amsterdam-Amstelland	14. Twente
15. Haarlemmermeer	16. Gooi- en Vechtstreek
17. Midden IJssel / Oost Veluwe	18. Utrecht West
19. Holland-Rijnland	20. Eemland
21. Food Valley	22. Utrecht Stad
23. Zuid-Oost Utrecht	24. Stadsregio Haaglanden
25. Achterhoek	26. Lekstroom
27. Midden-Holland	28. Regio Arnhem
29. Afbasserwaard-Vijtheerenland	30. Rivierenland
31. Regio Nijmegen	32. Stadsregio Rijnmond
33. Drechtsteden	34. Hoeksche Waard
35. Noord-Oost Brabant	36. Midden Brabant
37. West-Brabant	38. Noord Limburg
39. Zeeland	40. Peelregio
41. Zuid-Oost Brabant	42. Midden Limburg
43. Zuid-Limburg	

Deze kaart is afkomstig van www.regioatlas.nl

Raadsvoorstel

2. Woningaanpassingen: In de volgende situaties volgt er in ieder geval geen verstrekking van een maatwerkvoorziening door het college indien:
 - a. er sprake is van een maatwerkvoorziening in gemeenschappelijke ruimten in die (woon)gebouwen die zijn aangemerkt als woongebouw voor gehandicapten, minder validen en ouderen;
 - b. de gevraagde maatwerkvoorziening betrekking heeft op een hoger niveau dan het uitrustingsniveau van sociale woningbouw;
 - c. een woningaanpassing wordt aangevraagd waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat er sprake is van renovatie;
 - d. de ondervonden objectief aantoonbare beperkingen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de gebruikte materialen;
 - e. de noodzaak tot het treffen van een woningaanpassing het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolge van functionele beperkingen geen aanleiding bestond en er geen andere belangrijke reden aanwezig was;
 - f. de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor door het college schriftelijk toestemming is verleend,
 - g. er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat tussen de ondervonden beperkingen en één of meer bouwkundige of woontechnische kenmerken van de door de cliënt bewoonde woning;
 - h. de beperkingen niet in de woning zelf (waartoe ook de toegankelijkheid van de woning moet worden begrepen) worden ondervonden.
3. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven,
 - a. tenzij de eerder verstrekte maatwerkvoorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of
 - b. als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 13. Inhoud besluit

1. In het besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen het besluit kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt in het besluit in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing;
 - d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een pgb wordt in het besluit in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb dient te worden aangewend;
 - b. welke (kwaliteits)eisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
 - e. hoe de betaling van het pgb aan de ondersteuningsverlener of leverancier wordt geregeld en
 - f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb
4. Als sprake is van een te betalen eigen bijdrage wordt de cliënt daarover in het besluit geïnformeerd